

Focus op álle ouderen en laaggeschoolden

De Standaard* - 10 Mar. 2015
Pagina 40

* De Standaard/Antwerpen, De Standaard/Limburg, De Standaard/Oost-Vlaanderen, De Standaard/Vlaams-Brabant/Brussel, De Standaard/West-Vlaanderen

Als de Vlaamse regering ouderen wil activeren, waarom focust ze haar arbeidsmarktbeleid dan op jongeren, zelfs als die middengeschoold zijn? Dat is vreemd, vindt Frank Vandenbroucke, want die laatsten hebben haast evenveel jobkansen als hogeschoolden. Je kunt beter alle laaggeschoolden activeren, los van hun leeftijd, en alle ouderen, los van hun scholingsgraad.

Voor een regering is het nooit prettig om terug te komen op beslissingen. Maar misschien biedt de discussie over de beschikbaarheid van bruggepensioneerden de Vlaamse regering een aanleiding om dat toch te doen, zonder gezichtsverlies. Haar plannen staan immers haaks op wat ze nu toejuicht, namelijk ouderen sterker activeren.

In januari van dit jaar maakte de Vlaamse regering bekend hoe ze haar beleid met betrekking tot de doelgroepen op de Vlaamse arbeidsmarkt verder gaat ontwikkelen. Het globale plaatje dat nu naar voren komt, is dat ze een groter gewicht zal geven aan financiële steunmaatregelen voor personen met een handicap - dat is onbetwist goed - en vooral voor jongeren, binnen een voor het overige krimpend budget voor doelgroepen.

De loonkosten worden verminderd bij de aanwerving van laaggeschoolde en middengeschoolde (met een diploma secundair onderwijs) jongeren tot 24 jaar, op voorwaarde dat ze een laag loon hebben. Maar de vraag is: hebben die jongeren in Vlaanderen een grotere afstand tot de arbeidsmarkt dan andere groepen? De werkzaamheid van jongeren tussen 15 en 24 jaar, diegenen die nog studeren niet meegerekend, lag in Vlaanderen in 2012 op 77,3 procent. Dat is vergelijkbaar met de werkzaamheid van mensen tussen 50 en 54 jaar (78,5 procent in hetzelfde jaar), en veel hoger dan de werkzaamheid van 55-plussers (in 2012 bedroeg ze 59,0 procent tussen 55 en 59 jaar; en 19,8 procent tussen 60 en 64).

De geringe werkzaamheid van laaggeschoolde jongeren (55,0 procent) is een probleem. Maar als we dat een probleem vinden, dan is de lage werkzaamheidsgraad van de hele groep die ouder is dan 50 (54,6 procent, midden- en hogeschoolden inbegrepen) even problematisch. De regering heeft het zo niet begrepen: het beleid voor ouderen wordt selectiever, het beleid voor jongeren minder selectief.

Alhoewel middengeschoolde jongeren qua werkzaamheid haast niet verschillen van hogeschoolde jongeren (82,1 procent, respectievelijk 84,7 procent), worden de middengeschoolden mee in de boot genomen met laaggeschoolden.

Laaggeschoolden

Financiële steun voor de aanwerving van middengeschoolde jongeren kost geld, maar het is onwaarschijnlijk dat dit de werkzaamheid van middengeschoolde jongeren sterk kan verhogen. Wie wat de loonkosten betreft iets bijzonders wil doen voor jongeren, moet mikken op laaggeschoolden. Terwijl het in Brussel en Wallonië nog enigszins begrijpelijk kan zijn om een groot deel van de beschikbare middelen in te zetten voor een breed gedefinieerde groep van jongeren, is het in Vlaanderen vreemd om het gewicht van het doelgroepenbeleid te verschuiven naar jongeren. (De verhouding tussen de werkzaamheid van jongeren en ouderen ligt in Wallonië anders: de werkzaamheid van Waalse jongeren, zonder studenten, bedraagt 58,8 procent; dat is minder dan in Vlaanderen, maar ook beduidend minder dan de werkzaamheid van Walen tussen 50 en 54 jaar, en niet zo veel hoger dan de werkzaamheid van Walen tussen 55 en 59.)

Een maatregel voor Vlaamse laaggeschoolde jongeren zou perfect passen in een bredere maatregel voor laaggeschoolden. Maar dat wil de regering net niet; en ze schrapt ook de bestaande loonkostenvermindering voor langdurig werklozen. Behalve personen met een erkende handicap blijven mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt die ouder zijn dan 25 en jonger dan 54 in de kou.

Competenties

De Vlaamse regering wilde 'vereenvoudigen'. Om te vereenvoudigen had ze kunnen zeggen: we doen iets voor laaggeschoolden (van alle leeftijden, jongeren inbegrepen) en we doen iets voor alle ouderen (van alle scholingsniveaus). Laat me, voor de objectiviteit van het debat, zelf een tegenargument formuleren. Het zou kunnen zijn dat de Vlaamse regering hier héél hard over nagedacht heeft en besloten heeft dat het moeilijk is om te definiëren wat 'laaggeschoold' betekent voor werknemers die wat ouder zijn: het kan zijn dat mensen van 45 of 50 jaar geen diploma hebben, maar door ervaring toch heel wat competenties verworven hebben. Dat is juist. Maar de VDAB zou kunnen helpen om een passend objectief criterium te vinden voor een competentiegebrek of een grote afstand tot de arbeidsmarkt (een eenvoudig criterium is: hoe lang is iemand werkloos, maar er zijn misschien betere criteria, die zo uit de databanken van de VDAB kunnen rollen).

Als de Vlaamse regering het dus meent met de activering van ouderen, op maat van de competenties van ouderen, dan moet ze haar huiswerk opnieuw maken, het gewicht in haar doelgroepenbeleid verschuiven, en budgettaire ruimte maken voor een sterkere ondersteuning van laaggeschoolden en ouderen.

